

Predstavitev programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023-28

LIFE17 IPE/SI/000011 - LIFE-IP NATURA.SI

Predstavitev stanja, ciljev in ukrepov za sektor gozdarstvo in lovstvo

Denis Žitnik, Zavod RS za varstvo narave
Ljubljana, 11.1.2024

www.natura2000.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

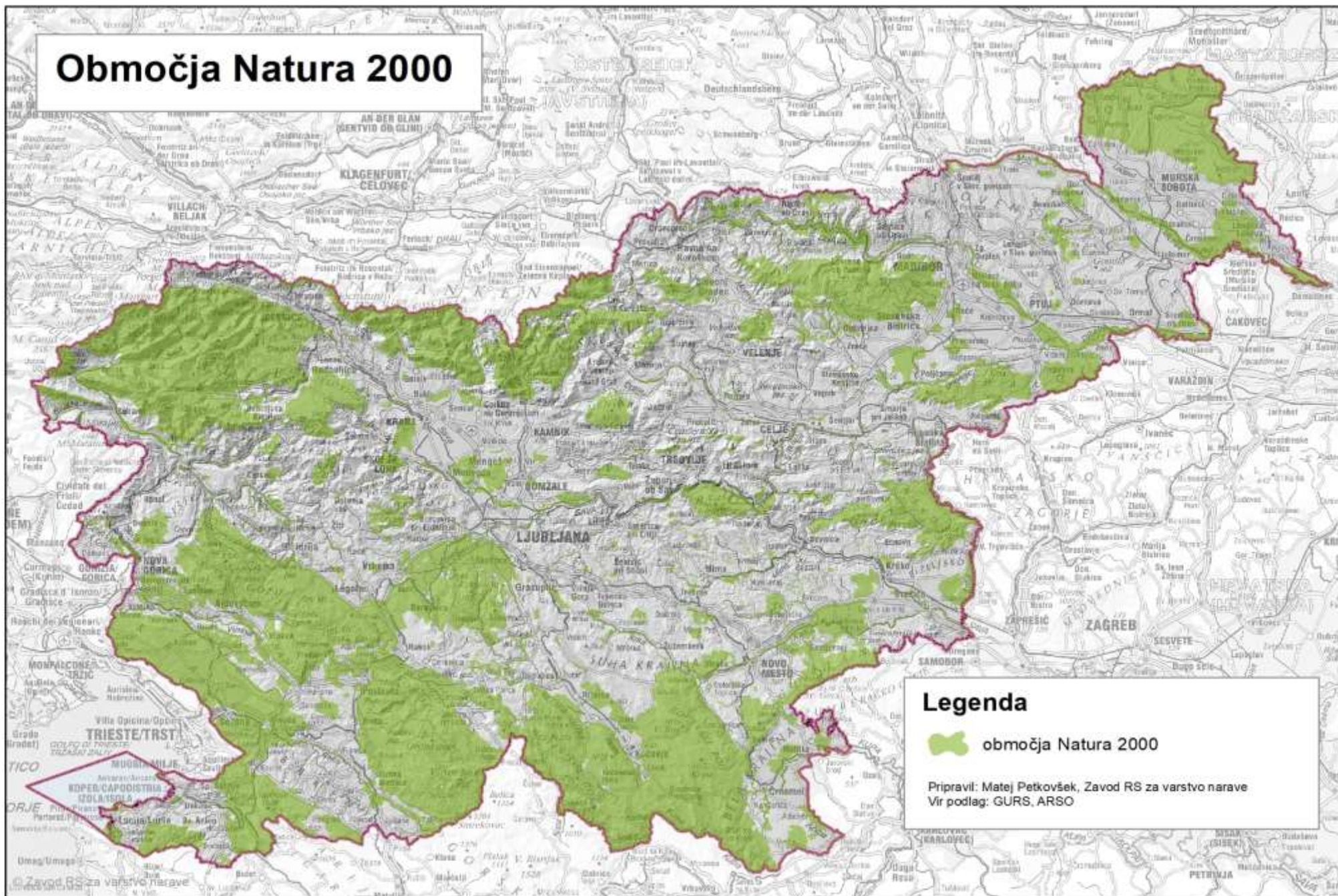

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za to vsebino so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

Območja Natura 2000

- ~ 37 % površine SLO, od tega 70% pokrivajo gozdovi
- ~ 45 % vseh SLO gozdov

Legenda

 območja Natura 2000

Pripravil: Matej Petkovšek, Zavod RS za varstvo narave
Vir podlag: GURS, ARSO

Upravljanje območij Natura 2000 v gozdovih

Nacionalni gozdni program

Nacionalni program varstva narave

Gozdnogospodarski načrti GGO

Program upravljanja območij Natura 2000

Gozdnogospodarski načrti GGE

Naravovarstvene smernice za GGN GGE

Upravljanje območij Natura 2000 v gozdovih

Povzetek PUN za sektorja gozdarstvo in lovstvo

Gozdarstvo

- število vrstic = 2.410 = 13% vseh
- število vrst/HT = 90 = 31% vseh
- programski cilji = 73% „ohrani se“, 26% „se obnovi“
- varstveni ukrep = 86% vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov; 5% monitoring, popisi, raziskave; 3% nadzor
- odgovorni nosilci = 90% ZGS; 9% MKGP/MNVP
- vir financiranja = 99 % redno delo in ostala proračunska sredstva; 1% projekt

Lovstvo

- število vrstic = 216 = 1,2% vseh
- število vrst/HT = 49 = 17% vseh
- programski cilji = 40% „ohrani se“, 25% „se obnovi“, 35% „izboljša se“
- varstveni ukrep = 92 % vključiti varstveni cilj v LUN z načrtovanjem sektorskih ukrepov; 8% komunikacijske aktivnosti
- odgovorni nosilci = 92% ZGS; 8% MKGP
- vir financiranja = 97% redno delo in ostala proračunska sredstva; 3% projekt (ris)

Pregled stanja vrst in habitatnih tipov omrežja Natura 2000

Overview of conservation status of species and habitat
types of Natura 2000 network

Avtorji besedila / Authors of text: mag. Martina Kačičnik Jančar, Denis Žitnik, Nastja Kosor, Miha Naglič, Eva Vukelič

Avtorji ocen stanja ohranjenosti / Authors of scores of conservation status: glej kolofon / see colophon

Ljubljana, junij 2022

www.natura2000.si

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji (LIFE17 IPE/SI000011) sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za okolje in prostor ter partnerji. Za vsebino tega gradiva so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Žalostno za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

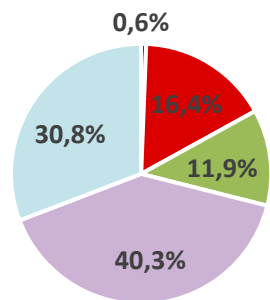
Avtorji ocen stanja ohranjenosti priloga I (brez ptic): Katja Pobiljšaj, Barbara Kink (dvoživke), Al Vrezec, Matjaž Bedjanič, Špela Ambrožič Ergaver, Martin Vernik (hrošči), Karin Gabrovšek, Darja Erjavec (barja in močvirja), Mateja Germ, Igor Zelnik, Karin Gabrovšek (sladke celinske vode), Klemen Eler (goličave), Klemen Eler, Nejc Jogan (gorska travišča), Lado Kutnar, Valerija Babij, Tadej Kogovšek, Denis Žitnik (gozdni habitatni tipi), Robert Turk, Barbara Vidmar (obalni in priobalni habitatni tipi, glavata kareta), Martina Kačičnik Jančar, Darja Erjavec (nižinska travišča), Ali Šalamun, Matjaž Bedjanič, Andreja Škvarč (kačji pastirji), Maja Zagmajster, Peter Trontelj, Andrej Hudoklin, Valerija Zakšek, Lara Jogan Polak, Bojana Fajdiga (jame, kuščarjeva kongerija, proteus), Lado Kutnar, Simona Strgulc Krajšek, Matej Petkovšek (mahovi), Rajko Slapnik, Damjan Vrčec, Marjan Govedič (mehkužci), Rudi Verovnik, Barbara Zakšek, Valerija Zakšek, Primož Glogovčan (metulji), Anamarija Žagar, Alenka Žunič Kosi, Matjaž Bedjanič, Damjan Vrčec (progasti gož), Katja Pobiljšaj, Damjan Vrčec (sklednica), Marijan Govedič, Al Vrezec, Matjaž Bedjanič, Luka Mrzelj, Tanja Košar Starič (raki), Nejc Jogan, Vinko Treven (rastline), Marijan Govedič, Samo Podgornik, Maša Čarf, Diana Marguč, Daša Zabrc, Rok Hamzič, Aljaž Jenič, Tanja Košar Starič, Matej Ivenčnik (ribe), Primož Presetnik, Andrej Hudoklin, Nastja Kosor (netopirji), Klemen Jerina, Ivan Kos, Rok Černe, Matej Bartol, Nives Pagon, Hubert Potočnik, Jasna Mulej, Damjan Vrčec (velike zveri), Tatjana Gregorc, Damjan Vrčec, Andrej Hudoklin (bober in vidra).

Avtorji ocen stanja ohranjenosti priloga I **ptice** in priloga II: Primož Kmecl, Tomaž Mihelič, Luka Božič, Alen Ploj, Matej Gamser, Urša Koce, Blaž Blažič, Katarina Denac, Damijan Denac, Pia Hofferle, Al Vrezec, Tjaša Pršin, Aleksander Koren.

Pregled in dopolnitev ocen: sodelavci območnih enot Zavoda RS za varstvo narave, Mojca Kunst, Barbara Ploštajner, Adrijan Černelč, Dušan Klenovšek (Kozjanski RP), Stanka Dešnik, Gregor Domanjko, Mojca Podletnik, Kristijan Malačič, Nataša Moršič (KP Goričko), Tina Mikuš, Uroš Perme, Tina Stepišnik (KP Radensko polje), Maja Makovec, Iztok Škornik (KP Sečoveljske soline), Robert Smrekar, Samanta Makovac, Sara Cernich (KP Strunjan), Andrej Arih, Tanja Menegaliya, Majda Odar, Janez Rakar (Triglavski narodni park), Tadej Kogovšek, Erika Kovačič (KP Pivška presihajoča jezera), Boris Grabrijan, Anita Golobič Prosenjak, Tončka Jankovič (KP Kolpa), Janez Kastelic, Gregor Lipovšek, Anja Oven (KP Ljubljansko barje), Mojca Gorjup Kavčič, Valerija Božič (KP Zgornja Idrija), Tomaž Jančar, Jošt Stergaršek, Devid Tratnik (Notranjski RP), Borut Kokalj, Samo Šturm (RP Škocjanske jame), Jelka Zidarič Trstenjak (KP Središče ob Dravi), Luka Božič (NR Ormoške Lagune), Domen Stanič, Borut Mozetič, Bia Rakar (NR Škocjanski zatok), Matej Simčič (KP Lahinja).

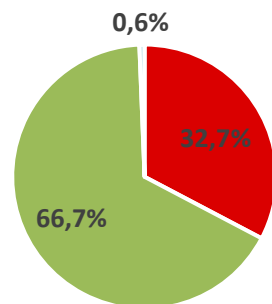
Ocena stanja vrst vezanih na odmrlo lesno maso

VELIKOST POPULACIJE: odmrta lesna masa

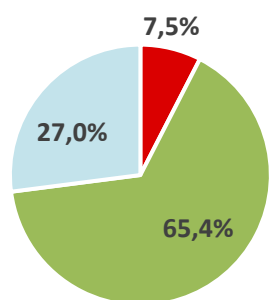
- vrsta je izginila
- neugodno
- ugodno
- vrsta je prisotna
- ni znana

SPECIFIČNE LASTNOSTI, STRUKTURE, PROCESI: odmrta lesna masa

- neugodno
- ugodno
- ni znana

VELIKOST HABITATA / HT: odmrta lesna masa

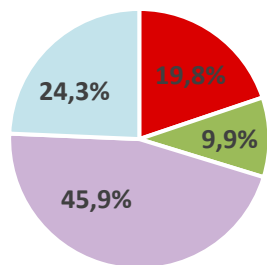
- neugodno
- ugodno
- ni znana

1. značilno slabo poznavanje stanja velikosti populacije
2. slabše ocene imajo predvsem bolj specializirane vrste

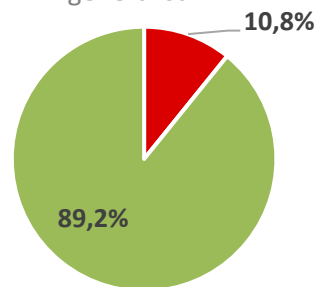
Ocena stanja vrst vezanih na odmrlo lesno maso - generalisti

VELIKOST POPULACIJE: odmrta lesna masa - generalisti

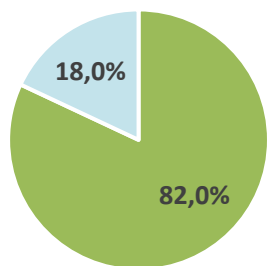
■ neugodno
■ ugodno
■ vrsta je prisotna
■ ni znana

SPECIFIČNE LASTNOSTI, STRUKTURE, PROCESI: odmrta lesna masa - generalisti

■ neugodno
■ ugodno

VELIKOST HABITATA / HT: odmrta lesna masa - generalisti

■ ugodno ■ ni znana

1. značilno slabo poznavanje stanja velikosti populacije
2. v splošnem stanje vrst ocenjujemo kot ugodno
3. sonaravno gospodarjenje z gozdovi
4. stanje se bo še izboljšalo z izvedbo ukrepov za gozdne specialiste

Rogač

Bukov kozliček

Alpski kozliček

Mali skovik

Pivka

Črna žolna

Širokouhi netopir

Koconogi čuk

Velikouhi netopir

Odmrta lesna masa - generalisti

Varstveni cilji

- ohrani se ustrezna količina odmrle lesne mase (skladno s Pravilnikom o varstvu gozdov)
- ohrani se ustrezen delež sestojev z odraslim drevjem (30%)
- drevesa z dupli, habitatno drevje

Sektorski ukrepi

- izločanje habitatnih dreves

Nosilec ukrepa

- ZGS

Rogač

Bukov
kozliček

Alpski
kozliček

Mali skovik

Pivka

Črna žolna

Širokouhi
netopir

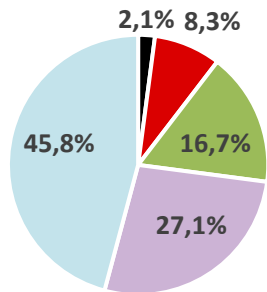
Koconogi
čuk

Velikouhi
netopir

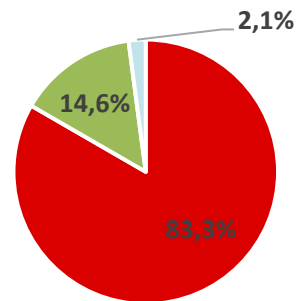
Ocena stanja vrst vezanih na odmrlo lesno maso - specialisti

VELIKOST POPULACIJE: odmrla lesna masa - specialisti

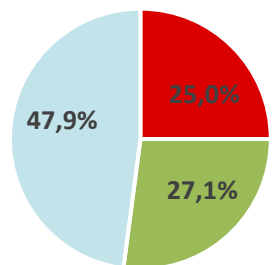
■ vrsta je izginila
 ■ neugodno
 ■ ugodno
 ■ vrsta je prisotna
 ■ ni znana

SPECIFIČNE LASTNOSTI, STRUKTURE, PROCESI: odmrla lesna masa - specialisti

■ neugodno
 ■ ugodno
 ■ ni znana

VELIKOST HABITATA / HT: odmrla lesna masa - specialisti

■ neugodno
 ■ ugodno
 ■ ni znana

1. izpostavljammo visok delež ocen »ni znana« za velikost populacije ter velikost habitata
2. splošno stanje specialistov ocenjujemo kot neugodno, potrebni so ukrepi za izboljšanje stanja
3. pomanjkanje ustreznih količin ter strukture odmrle lesne mase (predvsem debelejšega odmrlega drevja),
4. majhen delež gozdov brez gospodarjenja.

Brazdar

Puščavnik

Hrastov kozliček

Škrlatni kukuj

Belohrbti detel

Triprsti detel

Srednji detel

mah
Dicranum viride

Mali muhar

Belovrati muhar

mah
Buxbaumia viridis

Odmrta lesna masa - specialisti

Negospodarjeni gozdovi

Varstveni cilj

- ohrani se/obnovi se površine gozdov brez gospodarjenja

Sektorski ukrepi

- ekocelice brez ukrepanja
- rezervatno varstvo
- odkup ali menjava gozdov

Nosilec ukrepa

- ZGS (ekocelice brez ukrepanja)
- MNVP, MKGP (rezervatno varstvo, odkupi/menjave)

Odmrta lesna masa

Varstveni cilj

- ohrani se/obnovi se ustrezen delež odmrle lesne mase
- poudarek na debelejšem stoječem drevju
- *izloča se vsaj 5 -7 odmrlih in odmirajočih stoječih dreves/ha s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm*

Sektorski ukrep

- puščanje odmrle biomase
- izločanje habitatnih dreves

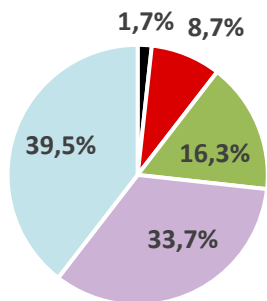
Nosilec ukrepa

- ZGS

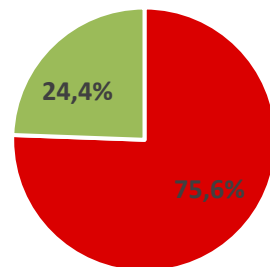
Ocena stanja vrst vezanih na gozdne potoke

VELIKOST POPULACIJE: gozdni potoki

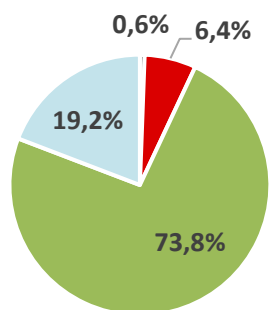
■ vrsta je izginila
■ neugodno
■ ugodno
■ vrsta je prisotna
■ ni znana

SPECIFIČNE LASTNOSTI, STRUKTURE, PROCESI: gozdni potoki

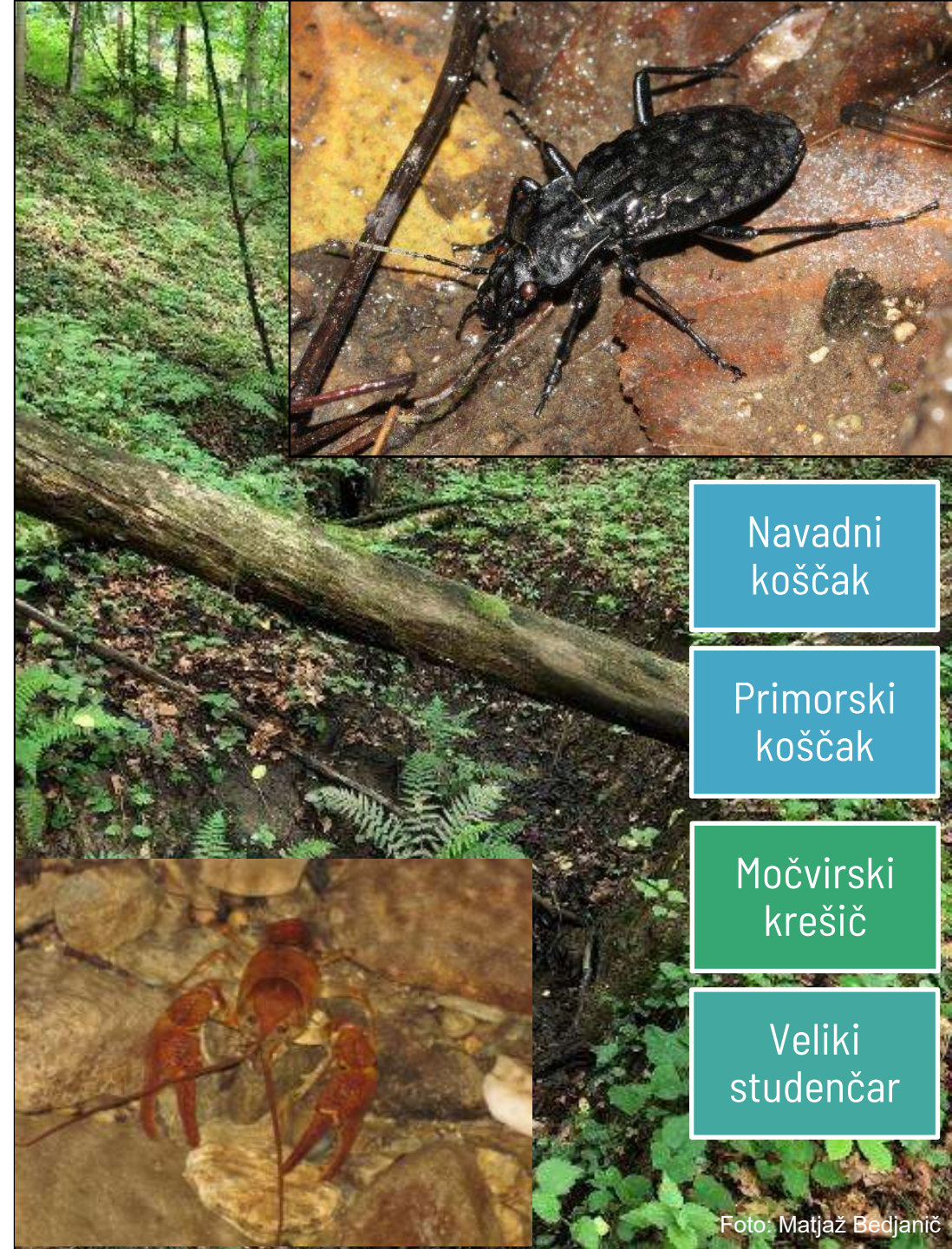
■ neugodno
■ ugodno

VELIKOST HABITATA / HT: gozdni potoki

■ primeren habitat uničen
■ neugodno
■ ugodno
■ ni znana

1. značilno slabo poznavanje stanja velikosti populacije
2. slabo stanje struktur za sektorja upravljanje voda ter ribištvo (npr. naravna hidromorfologija voda, kakovost vode v vodotokih, naravna biocenoza voda)
3. v splošnem stanje v gozdovih ocenjujemo kot ugodno

Gozdni potoki

Varstveni cilji

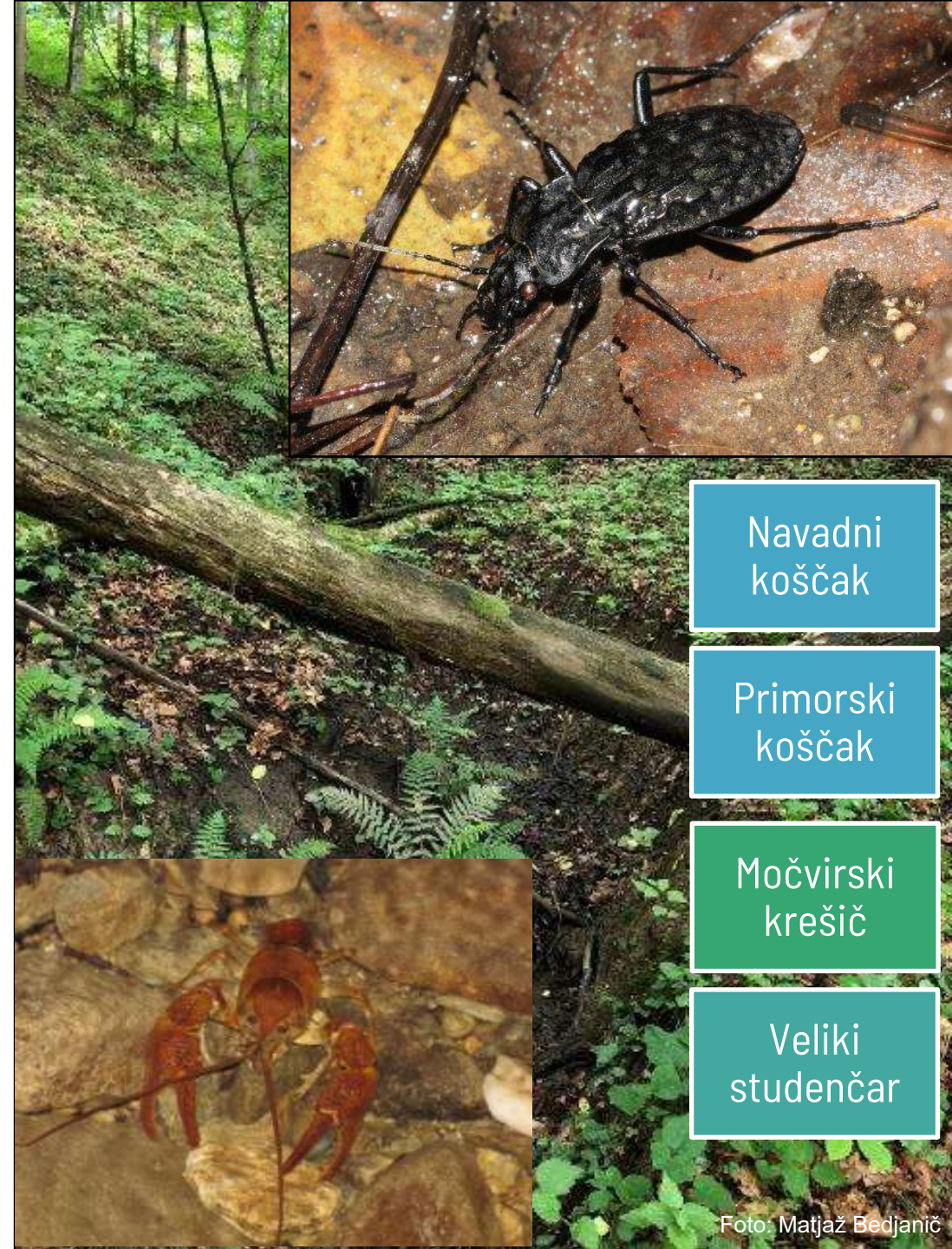
- ohrani se naravna hidromorfologija potokov v gozdu
- ohrani se obrežna vegetacija, strnjen sklep krošenj
- ohrani se zamočvirjene gozdne površine
- omejena gradnja gozdnih prometnic ob potokih in ob zamočvirjenih površinah
- odmik gradnje novih gozdnih prometnic od potokov

Sektorski ukrepi

- ekocelice brez ukrepanja, ekocelice z ukrepanjem

Nosilec ukrepa

- ZGS

Navadni
koščak

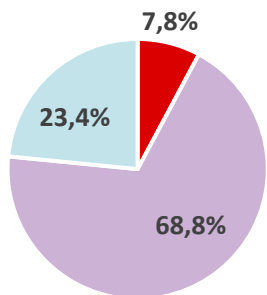
Primorski
koščak

Močvirski
krešič

Veliki
studenčar

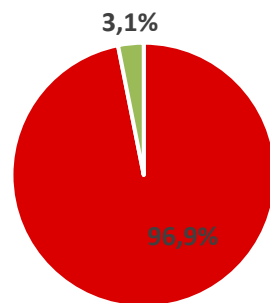
Ocena stanja dvoživk v gozdnem prostoru

VELIKOST POPULACIJE: dvoživke - gozd

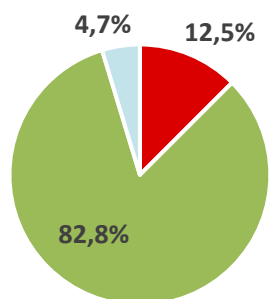
■ neugodno
■ vrsta je prisotna
■ ni znana

SPECIFIČNE LASTNOSTI, STRUKTURE,
PROCESI: dvoživke - gozd

■ neugodno
■ ugodno

VELIKOST HABITATA / HT: dvoživke - gozd

■ neugodno ■ ugodno
■ ni znana

1. značilno slabo poznavanje stanja velikosti populacije
2. slabo stanje struktur za sektorje kmetijstvo, upravljanje voda ter ribištvo
3. v splošnem stanje v gozdovih ocenjujemo kot ugodno

Foto: Tomaž Mihelič

Nižinski urh

Panonski pupek

Veliki pupek

Hribski urh

Laška žaba

Dvoživke

Varstveni cilji

- ohranijo/obnovijo se mokrotni habitati v gozdu
- mreža stoječih voda
- omejena gradnja gozdnih prometnic ob potokih
- spravilo lesa ne posega v luže in močvirja

Sektorski ukrepi

- izdelava in vzdrževanje vodnih virov v gozdu

Nosilec ukrepa

- ZGS

Foto: Tomaž Mihelič

Nižinski urh

Panonski
pupek

Veliki pupek

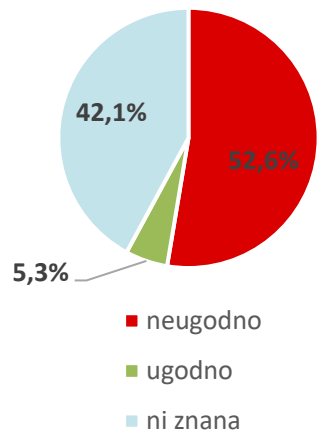
Hribski urh

Laška žaba

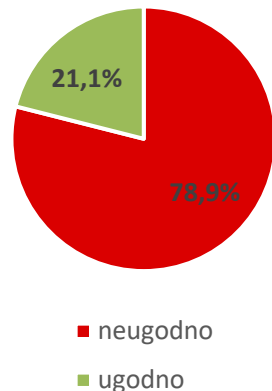

Ocena stanja gozdnih kur

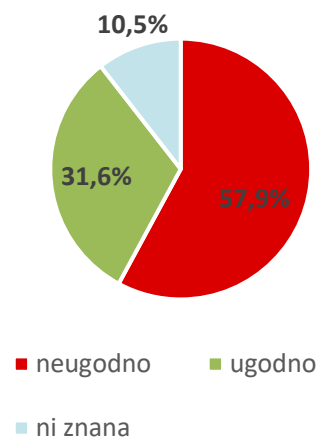
VELIKOST POPULACIJE: gozdne kure

SPECIFIČNE LASTNOSTI, STRUKTURE, PROCESI: gozdne kure

VELIKOST HABITATA / HT: gozdne kure

1. slabo stanje tako pri populaciji, kot pri habitatu in strukturah
2. izpostavljamo visok delež ocen »ni znana« za velikost populacije
3. splošno stanje ocenjujemo kot neugodno, potrebni so ustrezni ukrepi za izboljšanje stanja
4. pomanjkanje ustrezno strukturiranih sestojev (presvetljeni sestoji, bogata zeliščna plast)
5. vznemirjanje

Divji petelin

Gozdni jereb

Foto: Cigoj, LIFE Kočevsko

Rušavec

Foto: Cigoj, LIFE Kočevsko

Foto: Janze Tolar

Varstveni cilji

- mir na rastiščih
- ustrezno strukturirani in presvetljeni sestoji
- bogato zastopana zeliščna in plodonosna grmovna plast
- brez žičnih pomlajevalnih ograj

Sektorski ukrepi

- mirne cone, primeren režim uporabe gozdnih cest
- ekocelica z ukrepanjem (redčenja, nega habitata, nega gozdnega roba)

Nosilec ukrepa

- ZGS

Divji petelin

Gozdni jereb

Foto: Cigoj, LIFE Kočevsko

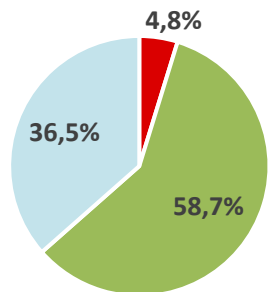
Rušavec

Foto: Cigoj, LIFE Kočevsko

Foto: Janze Tolar

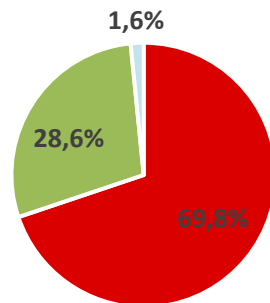
Ocena stanja vrst vezanih na mirna območja

VELIKOST POPULACIJE: mirne cone okoli gnezd

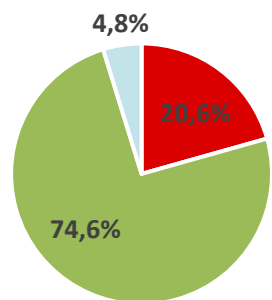
■ neugodno
■ ugodno
■ ni znana

SPECIFIČNE LASTNOSTI, STRUKTURE, PROCESI: mirne cone okoli gnezd

■ neugodno
■ ugodno
■ ni znana

VELIKOST HABITATA / HT: mirne cone okoli gnezd

■ neugodno ■ ugodno
■ ni znana

1. splošno stanje vrst ocenjujemo kot ugodno
2. slabo stanje struktur, vezano na sektor gozdarstvo, je ugotovljeno za črna štokljo, belorepca, malega klinkača in sršenarja
3. varovanje gnezdilnih dreves (in okolice)
4. zagotavljanje mirnih con

Črna štoklja

Belorepec

Planinski orel

Mali klinkač

Kačar

Sršenar

Črni škarnik

Sokol selec

Velika uharica

Kozača

Foto: Tomaž Mihelič

Foto: Marjan Artnak

Gnezda, mirne cone

Varstveni cilji

- mir v okolici gnezda v obdobju razmnoževalnih aktivnosti
- puščanje vseh dreves z gnezdrom
- brez sečnje in novih gozdnih prometnic na površini 1 ha v okolici gnezda

Sektorski ukrepi

- mirne cone
- ekocelica brez ukrepanja
- habitatno drevje

Nosilec ukrepa

- ZGS
- MKGP (uskladiti datume s Pravilnikom o varstvu gozdov)

Črna štoklja

Belorepec

Planinski
orel

Mali klinkač

Kačar

Sršenar

Črni škarnik

Sokol selec

Velika
uharica

Kozača

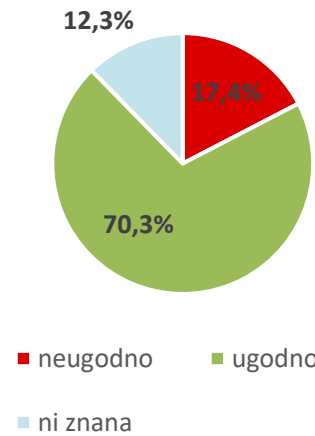
Foto: Tomaž Mihelič

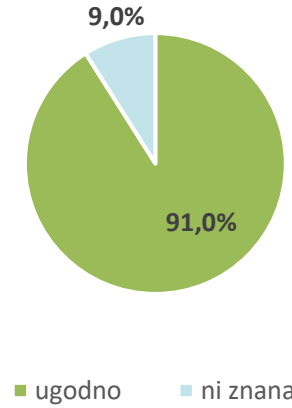
Foto: Marjan Artnak

Ocena stanja gozdnih habitatnih tipov

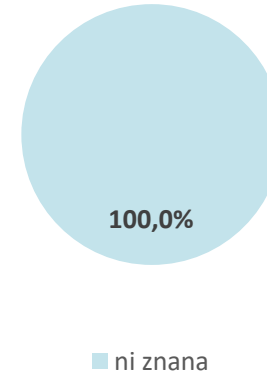
VELIKOST HABITATA / HT: gozdni HT skupaj

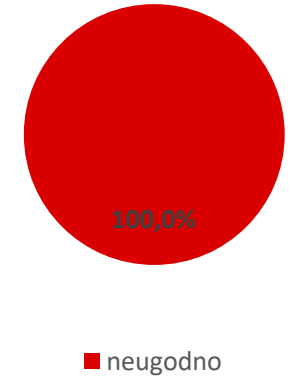
VELIKOST HABITATA / HT: velikopovršinski gozdni HT

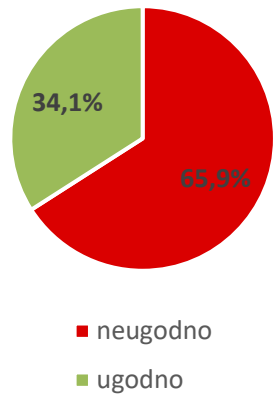
VELIKOST HABITATA / HT: manjšinski gozdni HT

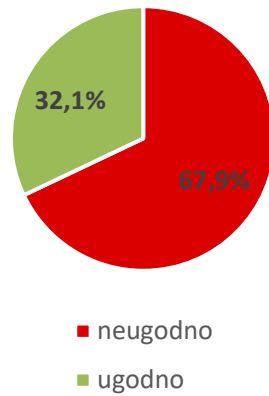
VELIKOST HABITATA / HT: obrečni gozdni HT

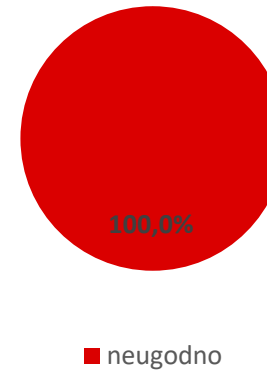
SPECIFIČNE LASTNOSTI, STRUKTURE, PROCESI: gozdni HT skupaj

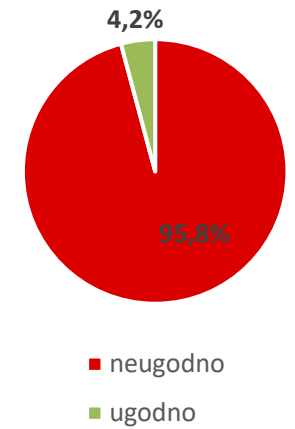
SPECIFIČNE LASTNOSTI, STRUKTURE, PROCESI: velikopovršinski gozdni HT

SPECIFIČNE LASTNOSTI, STRUKTURE, PROCESI: manjšinski gozdni HT

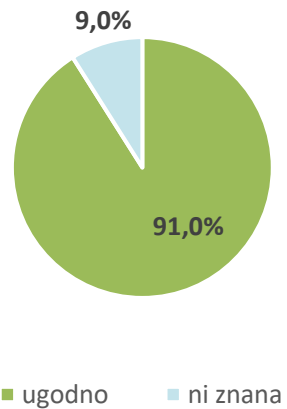
SPECIFIČNE LASTNOSTI, STRUKTURE, PROCESI: obrečni gozdni HT

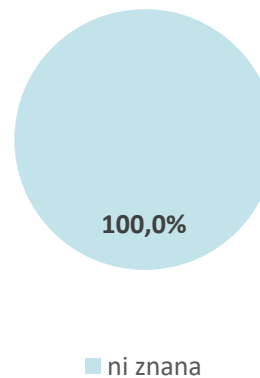
Ocena stanja gozdnih habitatnih tipov

1. prostorska razporeditev in površina manjšinskih GHT je slabo poznana oz. ocene niso zanesljive
2. spremenjena drevesna sestava
3. težave z naravnim pomlajevanjem
4. vpliv rastlinojede divjadi
5. prisotnost tujerodnih vrst
6. pritiski glede krčitev gozdov
7. spremembe vodnega in poplavnega režima

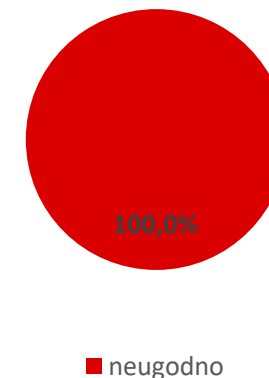
VELIKOST HABITATA / HT:
velikopovršinski gozdni HT

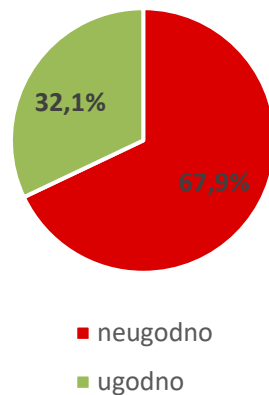
VELIKOST HABITATA / HT: manjšinski gozdni HT

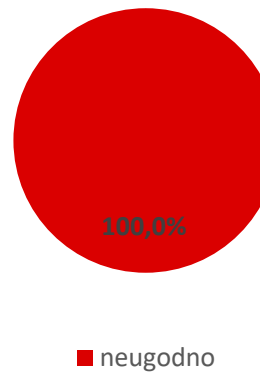
VELIKOST HABITATA / HT: obrečni gozdni HT

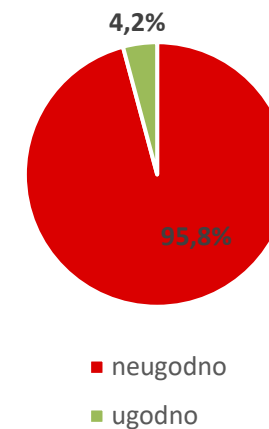
SPECIFIČNE LASTNOSTI, STRUKTURE,
PROCESI: velikopovršinski gozdni HT

SPECIFIČNE LASTNOSTI, STRUKTURE,
PROCESI: manjšinski gozdni HT

SPECIFIČNE LASTNOSTI, STRUKTURE,
PROCESI: obrečni gozdni HT

Gozdni habitatni tipi

Varstveni cilji

- ohrani/obnovi se naravna drevesna sestava
- ohrani/obnovi se uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov
- pomlajevanje gozda z rastišču primernimi drevesnimi vrstami
- omejena prisotnost tujerodnih vrst
- omejiti krčitve

Sektorski ukrepi

- ukrepi obnove, nege in varstva
- odstranitev tujerodnih vrst in sadnja rastišču primernih vrst
- ekocelice brez ukrepanja, ekocelice z ukrepanjem

Nosilec ukrepa

- ZGS

Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (Vaccinio-Piceetea)

Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))

Bukovi gozdovi (Luzulo-Fagetum)

Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion)

Obrečni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi (Quercus robur, Ulmus laevis in Ulmus minor, Fraxinus excelsior ali Fraxinus angustifolia), vzdolž velikih rek (Ulmenion minoris)

Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (Alnus glutinosa in Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae))

Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih

Barjanski gozdovi

(Sub-)mediteranski gozdovi črnega bora

Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (Genisto januensis-Pinetum)

Ruševje z vrstama Pinus mugo in Rhododendron hirsutum (Mugo-Rhododendretum hirsuti)

Gozdovi s prevladujočima vrstama Quercus ilex in Quercus rotundifolia

Povzetek PUN za sektorja gozdarstvo in lovstvo

Gozdarstvo

- število vrstic = 2.410 = 13% vseh
- število vrst/HT = 90 = 31% vseh
- programski cilji = 73% „ohrani se“, 26% „se obnovi“
- varstveni ukrep = 86% vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov; 5% monitoring, popisi, raziskave; 3% nadzor
- odgovorni nosilci = 90% ZGS; 9% MKGP/MNVP
- vir financiranja = 99 % redno delo in ostala proračunska sredstva; 1% projekt

Lovstvo

- število vrstic = 216 = 1,2% vseh
- število vrst/HT = 49 = 17% vseh
- programski cilji = 40% „ohrani se“, 25% „se obnovi“, 35% „izboljša se“
- varstveni ukrep = 92 % vključiti varstveni cilj v LUN z načrtovanjem sektorskih ukrepov; 8% komunikacijske aktivnosti
- odgovorni nosilci = 92% ZGS; 8% MKGP
- vir financiranja = 97% redno delo in ostala proračunska sredstva; 3% projekt (ris)

Varstveni cilji

- omejitve pri lovu na najpomembnejših prezimovališčih vodnih vrst ptic
- brez plašenja ptic
- omejitve pri krmljenju divjadi
- naravno pomlajevanje gozda z rastišču primernimi drevesnimi vrstami
- vzdrževanje okolju primernih populacijskih gostot parkljarjev
- brez uporabe svinca v lovskih nabojih

Sektorski ukrepi

- ustrezen režim lova
- mirne cone

Nosilec ukrepa

- ZGS
- MKGP (komunikacija uporabe nesvinčenega streliva)

Foto: ZRSVN

Foto: Hrvoje Teo Oršanič

Foto: Dušan Klenovšek